

رابطه بین دینداری اسلامی و سرمایه فکری با ترویج اندیشه مهدویت از طریق نقش خودکارآمدی معلمان زن

سیروس حدادنیا^۱

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۱۲/۰۵ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۱۲/۲۲، صفحه ۴۷ تا ۶۷ (مقاله پژوهشی)

چکیده

هدف از انجام این مطالعه، رابطه بین دینداری اسلامی و سرمایه فکری با ترویج اندیشه مهدویت از طریق نقش خودکارآمدی معلمان زن مدارس شیراز بود. تحقیق حاضر به لحاظ هدف، کاربردی و از نظر روش جمع آوری داده ها از نوع پژوهش های توصیفی همبستگی و از لحاظ زمانی، مقطعی بود و جامعه آماری در این مطالعه، تمامی معلمان زن ابتدایی ناحیه چهار شیراز (۸۵۰ نفر) و با استفاده از جدول مورگان کرجسی، تعداد نمونه آماری حدود ۲۵۶ نفر انتخاب شد. در این پژوهش از پرسشنامه های استاندارد خودکارآمدی معلمان شوارتز (۲۰۰۸)، پرسشنامه مهدویت حسین زاده و همکاران (۱۳۸۸)، دینداری اسلامی صافدل (۱۳۹۳)، و سرمایه فکری بونتیس و هولند (۲۰۰۲)، استفاده شد. روایی صوری پرسشنامه ها از طریق تأیید خبرگان و پایایی با محاسبه آلفای کرونباخ به ترتیب ۰/۹۱، ۰/۸۸، ۰/۹۳ و ۰/۹۰ بدست آمد. برای تجزیه و تحلیل داده ها از آزمون های همبستگی پیرسون و تحلیل مسیر استفاده شد. نتایج آزمون همبستگی پیرسون نشان داده که دینداری، سرمایه فکری، خودکارآمدی و اندیشه مهدویت رابطه معناداری دارند. در نهایت؛ نتایج آزمون تحلیل مسیر نشان داده است که خودکارآمدی بر رابطه بین دینداری و سرمایه فکری با ترویج اندیشه مهدویت معلمان زن ابتدایی ناحیه چهار شیراز، نقش واسطه ای دارد.

کلیدواژه‌ها: دینداری اسلامی، سرمایه فکری، خودکارآمدی، ترویج اندیشه مهدویت.

۱. استادیار، گروه علوم تربیتی، واحد نورآباد ممسنی، دانشگاه آزاد اسلامی، نورآباد ممسنی، ایران:

s_hadadnia@yahoo.com

درآمد

از آن‌جا که نگرش ادیان به تاریخ تحول خطی و سرانجام نیک برای انسان و جهان و تحقق وعده الهی بوده است، پیامبران آسمانی همواره از فرارسیدن عصری طلایی که تحقق بخش وعده الهی باشد، خبر داده‌اند. اما به طور خاص، در اسلام نیز آموزه مهدویت و به پیروی از آن، فرهنگ شکل گرفته بر اساس آن نیز قدمتی هم‌پای ظهور اسلام دارد. مؤمنان همواره به فرارسیدن چنین عصری بشارت داده می‌شدند. از این‌رو محور اساسی فرهنگ مهدویت را می‌توان تحقق فرج و ظهور منجی موعود دانست. از طرفی اندیشه مهدویت^۱ عبارت است از: «بیان اندیشه‌ها، باورها، اصول و اعتقادات مربوط به آموزه مهدویت، تبیین ارزش‌ها و بایدها و نبایدهای آن، تعیین هنجارها و الگوهای رفتاری کرداری مرتبط با آن، تولید نمادها، نشانه‌ها و علائم نمادین برای توسعه و تحکیم آن، تولید آیین‌ها و آداب و رسوم تازه و تقویت آیین‌های پیشین، ابداع و نوآوری‌های ارتباطی رسانه‌ها در حوزه شبکه‌های انسانی حقیقی و مجازی، توسعه و بسط مهارت‌های مورد نیاز مانند زمینه‌سازی ظهور، انتظارسازنده، روش‌های یاری مهدی موعود (عج) و...» (عظیمی، ۱۳۸۹، ص ۱۵۵). اصل اعتقاد و باور به مهدویت، اصلی فراگیر در میان گروه‌ها و فرقه‌های مختلف اسلامی است و اندیشه مهدویت اندیشه‌ای فرا مذهبی است که همه گروه‌های اسلامی بدان اعتقاد دارند. روایات متواتری از پیامبر اکرم (ص) رسیده است که حضرت مهدی عج از اهل بیت پیامبر (ص) است (آیت‌اله سبحانی، ۱۳۹۵). در واقع اندیشه مهدویت مجموعه‌ای از نگرش‌ها، ارزش‌ها و هنجارهایی است که درباره ظهور منجی موعود از نسل پیامبر (ص) شکل گرفته و ریشه‌های معرفتی آن از کتاب و سنت استخراج می‌شود. از این منظر، فرهنگ مهدویت ریشه در تاریخ بشر دارد. به بیان دیگر، همه ادیان الهی از همان آغاز، منادی ظهور منجی موعود بوده‌اند. هرگونه نگرش، هنجار و سنت‌ها و شعائر خاصی که در یک جامعه حول چنین اعتقادی شکل می‌گیرد، می‌تواند در مقوله فرهنگ مهدویت قرار گیرد (حسین‌زاده و همکاران ۱۳۸۸). از این‌رو توجه به اندیشه مهدویت و توسعه و ترویج آن در بین معلمان می‌تواند نتایج مثبت و موثری بر رشد و تعالی فرهنگ جامعه داشته باشد. از جمله عواملی که می‌تواند در تحقق این هدف آرمانی موثر باشد و به طور مستقیم یا غیر مستقیم با آن در ارتباط باشد، دینداری اسلامی^۲، سرمایه فکری^۳ و خودکارآمدی^۴ است. از نگاه رسمی و در نظام آموزش و پرورش هویت دینی و ایمان دینی موجب بالندگی افراد و آرامش ذهنی آنها شده و تعهد افراد به اصول اخلاقی را

-
- 1- Idea of Mahdism
 - 2- Islamic religiosity
 - 3- Intellectual capital
 - 4- self-efficacy

تقویت می کند. همچنین تصور رایج آن است که دینداری با رضایت، نگرش ها و کنش های سیاسی مرتبط است. بر این اساس است که بخش زیادی از آموزش های رسمی و غیررسمی در آموزش و پرورش جوامع (به ویژه در جمهوری اسلامی ایران) به انتقال ارزش های دینی اختصاص داده می شود. دینداری صفت و حالت انسان درباره دین است. با توجه به سه عنصر اساسی عقاید، اخلاقیات و احکام، و ویژگی های شناختی، عاطفی و رفتاری دین، می توان دینداری را چنین تعریف کرد: برخورداری از شناخت و باور به پروردگار یکتا، انبیا، آخرت و احکام الهی و داشتن عواطف نسبت به خدا، اولیا و بندگان خدا، و التزام و عمل به وظایف دینی برای تقرب به خداوند است (قدیمی و حافظیان، ۱۳۹۹). در طول دو دهه گذشته، ادبیات رو به رشدی وجود داشته است که اهمیت تعاملات معلمان را برای توسعه حرفه ای آنها تشخیص می دهد (بیکر دویل و یون^۱، ۲۰۲۰). توسعه حرفه ای معلمان به طور فزاینده ای مفهوم سرمایه افکری را در خط مقدم حوزه پژوهش معلمان قرار داده است. مطالعات زیادی سرمایه فکری را به عنوان منبعی برای تعالی روحیه معنوی، اخلاقی و توجه به مبانی اسلامی برجسته کرده اند. در راستای این روند رو به رشد، تاکید بر جنبه فکری توسعه معلم امروزه به جریان اصلی در پژوهش های معلم تبدیل شده است و سرمایه فکری را به یک مفهوم مرسوم تبدیل می کند (کوپ^۲ و همکاران، ۲۰۲۲). سرمایه فکری از دسته مفاهیمی می باشد که امروزه به طور فزاینده ای بر اهمیت آن در سازمان ها افزوده شده و می تواند بر اکثر ساختارهای سازمانی تاثیرگذار باشد (Latas et al. 2017). سرمایه فکری یکی از اساسی ترین دارایی های سازمان بوده که بر سه مولفه اصلی: سرمایه انسانی، ساختاری و ارتباطی تمرکز می نماید (Chen et al. 2014). به گونه ای که بین مولفه های سرمایه فکری و عملکرد سازمان ارتباط معناداری وجود دارد. از بین اجزای آن نیز سرمایه ساختاری، ارتباطی و انسانی به ترتیب بیشترین میزان تاثیر را بر عملکرد سازمانی دارند (احمدی و همکاران، ۱۳۹۹). سرمایه فکری ترکیبی از حقیقت ها، داده ها، منابع منطقی و تجربه - های فرد در یک سازمان است (Patthirasinsiri & Wiboonrat. 2019). محققان برای سرمایه فکری مفاهیم مختلفی را بیان نموده و آن را ترکیبی از دارایی ها و فعالیت های نامشهود معرفی کرده اند که سازمان ها را قادر نموده تا از طریق منابع را به ارزش ها سرمایه گذار تبدیل نمایند و سرمایه فکری به عنوان ترکیبی از منابع انسانی، ارتباطی، سازمانی و ساختاری می باشد (محمدآبادی و همکاران، ۱۴۰۱). همچنین تدریس یک عامل ضروری و غیر قابل جایگزینی است که بر نتایج یادگیری دانش آموزان تاثیر می گذارد. تدریس مؤثر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان را تا حد زیادی بهبود می بخشد

1- Baker-Doyle & Yoon

2- Coppe

و شکاف را در بین دانش آموزان با زمینه های مختلف اجتماعی- اقتصادی، فرهنگی، دینی، مذهبی، و تقویت روحیه مهدوی آنان، کاهش می دهد. جامعه بین المللی در دهه های گذشته توجه فزاینده ای به کیفیت تدریس و اثربخشی تدریس داشته است و از جمله عواملی که بر کیفیت و اثربخشی تدریس تأثیر می گذارند، خودکارآمدی معلم است که عبارت است از اعتقاد به توانایی های آنها برای برنامه ریزی، سازماندهی و انجام فعالیت های مورد نیاز برای دستیابی به اهداف آموزشی معین. خودکارآمدی معلم نقش مهمی در تأثیرگذاری بر عملکرد کلاس درس معلمان و دستیابی به نتایج آموزشی رضایت بخش دارد. با توجه به تأثیر ارتقای خودکارآمدی معلم بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان، بررسی پیش بینی کننده های خودکارآمدی معلم از اهمیت ویژه ای برخوردار است (ژی^۱ و همکاران، ۲۰۲۲). خودکارآمدی، باوری درونی است که معلمان را در مواجهه با مشکلات روانی و امراض جسمانی ناشی از تنیدگی های تدریس، مصون می نماید. طراحی و اجرای برنامه های آماده سازی مبتنی بر خودکارآمدی در آموزش و پرورش می تواند تضمین کننده ی شایستگی های حرفه ای و تقویت کننده روحیات درونی معلمان باشد. تقویت فرهنگ مهدوی برای سازمان ها به ویژه سازمان های عمومی بسیار حائز اهمیت است؛ زیرا به درک رفتار کارکنان، پیش بینی نتایج یک تصمیم مدیریتی و ترغیب کارکنان به منظور تحقق اهداف خودشان و سازمان کمک می کند. افزایش خودکارآمدی و ترویج اندیشه مهدویت معلمان آموزش و پرورش مناحیه چهار شیراز می تواند منجر به افزایش قابلیت تطبیق آنان با پیشرفت های جدید جامعه جهانی و در نهایت افزایش انگیزش دانش آموزان برای انجام وظایف محوله گردد و این می تواند منجر به بهبود وضعیت علمی- آموزشی کشور گردد. با توجه به مباحث مطرح شده، همچنین مهدویت یک مسئله بین رشته ای است و حوزه های متعددی را شامل می شود. از آن جا که مهدویت بحث تحقق اسلام است از این جهت، ابعاد مختلفی را در حوزه های سیاسی، اجتماعی، اخلاقی و تربیتی شامل می شود. مهدویت از سه جهت دارای اهمیت زیادی است؛ از جمله مهدویت موضوعی بین ادیانی است و می تواند یکی از مباحث وحدت آفرین میان شیعه و اهل سنت باشد؛ زیرا در بسیاری از حوزه های مهدویت، میان شیعیان و اهل سنت اشتراکات عقیدتی وجود دارد (آیت اله سبحانی، ۱۳۹۵). بنابراین، هدف اصلی این تحقیق، بررسی رابطه بین نقش دینداری اسلامی و سرمایه فکری با خودکارآمدی و ترویج اندیشه مهدویت معلمان ابتدایی ناحیه چهار شیراز می باشد و سوال اصلی تحقیق به این صورت مطرح می گردد: آیا

خودکارآمدی در ارتباط بین دینداری اسلامی و سرمایه فکری با ترویج اندیشه مهدویت معلمان زن ابتدایی ناحیه چهار شیراز نقش واسطه ای دارد؟

پیشینه پژوهشی

در پژوهشی با عنوان آزمون الگوی مفهومی ارتباط بین هویت معنوی و ترویج گفتمان مهدویت از طریق سرمایه فکری کارکنان نظامی توسط حدادنیا و ثابت اردکانی (۱۴۰۳)، نشان دادند با افزایش هویت معنوی در میان کارکنان میزان ترویج گفتمان مهدویت در آنان تقویت می شود. همچنین با افزایش میزان هویت معنوی در بین کارکنان میزان سرمایه فکری نیز در آنان ارتقا می یابد. علاوه بر این با افزایش میزان سرمایه فکری در میان کارکنان بر میزان ترویج گفتمان مهدویت نیز افزوده می شود. افلاکی فرد و محبی نیا (۱۴۰۲)، در پژوهشی با عنوان بررسی ارتباط بین سواد رسانه ای و خودکارآمدی با اخلاق مهدوی معلمان مقطع دوم متوسطه جهرم، نشان دادند، میان سواد رسانه ای و خودکارآمدی با اخلاق مهدوی معلمان رابطه معنادار، مثبت و مستقیمی وجود داشت. میان سواد رسانه ای با خودکارآمدی معلمان رابطه معنادار، مثبت و مستقیمی وجود داشت. همچنین میان درک محتوای پیام رسانه، آگاهی از اهداف با اخلاق مهدوی معلمان رابطه معنادار، مثبت وجود داشت. همچنین در پژوهشی دیگر فلاحت پور (۱۴۰۱)، به بررسی رابطه خودکارآمدی و هوش فرهنگی با انگیزش شغلی در معلمان مدارس ابتدایی دخترانه شهرستان ساوجبلاغ پرداختند. نتایج نشان داد که خودکارآمدی و هوش فرهنگی توان پیش بینی انگیزش شغلی را دارند. بین خودکارآمدی و انگیزش شغلی همبستگی مثبت و معناداری وجود دارد و همه مولفه های خودکارآمدی شامل میل به آغازگری رفتار، تفاوت در رویارویی با موانع و گسترش تلاش برای کامل کردن توان پیش بینی انگیزش شغلی را دارند. مرادی دهنوی و همکاران (۱۴۰۱)، در مطالعه ای به مدل یابی رابطه دین داری و آسایش روان شناختی با میانجیگری خودکارآمدی، حمایت اجتماعی ادراک شده و معنای زندگی پرداختند. یافته ها نشان دادند که الف): مسیر تأثیر دینداری بر خودکارآمدی و معنای زندگی، مثبت و معنادار ولی مسیر دین داری و حمایت اجتماعی ادراک شده، معنادار نمی باشد و همچنین مسیرهای بین خودکارآمدی و آسایش روان شناختی، معنای زندگی و آسایش روان شناختی، حمایت اجتماعی ادراک شده و آسایش روان شناختی نیز مثبت و معنادار می باشند. ب): حمایت اجتماعی ادراک شده به صورت مستقیم بر آسایش روان شناختی تأثیر معناداری می گذارد ولی دین داری به صورت غیرمستقیم و از طریق متغیرهای میانجی خودکارآمدی و معنای زندگی، بر آسایش روان شناختی تأثیر می گذارد، ازاین رو می توان خودکارآمدی و معنای زندگی را به عنوان متغیرهای میانجی مناسب در رابطه بین دین داری و آسایش روان شناختی در نظر گرفت. همچنین در این پژوهش، ۵۱ درصد از تغییرات آسایش روان شناختی،

توسط دین‌داری، حمایت اجتماعی ادراک‌شده، معنای زندگی و خودکارآمدی تبیین می‌شود. شفيعی و همکاران (۱۴۰۰)، در مطالعه‌ای به بررسی تاثیر اخلاق حرفه‌ای بر عملکرد و انگیزش شغلی معلمان با نقش میانجی دینداری در کار پرداختند. یافته‌های پژوهش تاثیر اخلاق حرفه‌ای و ابعادش بر عملکرد و انگیزش شغلی معلمان با نقش میانجی دینداری در کار را در جامعه مورد مطالعه مورد تأیید قرار داد. اعزازی و ابراهیم پور (۱۳۹۶)، در مطالعه‌ای به بررسی نقش دینداری در توسعه کارآمدی معلمان دبیرستان‌های اردبیل پرداختند. نتایج بدست آمده از تحقیق حاکی از این است که دینداری در توسعه کارآمدی معلمان تأثیر مثبت معنی‌داری دارد. همچنین ضریب بتا نشان می‌دهد که دینداری ۴۰ درصد تغییرات توسعه کارآمدی معلمان را پیش‌بینی می‌کند. ابراهیمی و همکاران (۱۳۹۶)، در مطالعه‌ای به بررسی رابطه خودکارآمدی و سرمایه فکری با اعتماد سازمانی معلمان مدارس متوسطه دوم دخترانه شهر ساری پرداختند. یافته‌ها نشان داد که بین خودکارآمدی، سرمایه فکری و اعتماد سازمانی معلمان مدارس متوسطه دوم دخترانه شهر ساری رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. سرمایه فکری، خودکارآمدی قادر به پیش‌بینی متغیر اعتماد سازمانی می‌باشد. اقبال^۱ و همکاران (۲۰۲۳)، در پژوهشی اقدام به بررسی رابطه سرمایه فکری و رفاه اجتماعی: آیا خودکارآمدی رابطه را تعدیل می‌کند؟، نمودند. یافته‌ها حاکی از آن است که انواع پیوند، پل زدن و پیوند دهنده سرمایه فکری و خودکارآمدی رابطه مستقیم معناداری با بهزیستی اجتماعی دارد. خودکارآمدی رابطه بین سرمایه اجتماعی پیوندی و بهزیستی اجتماعی را تعدیل می‌کند. به طور مشابه، خودکارآمدی رابطه بین سرمایه اجتماعی و رفاه اجتماعی را تعدیل می‌کند. همچنین، خودکارآمدی رابطه بین سرمایه اجتماعی و رفاه اجتماعی را خنثی می‌کند. سولیستیانی^۲ و همکاران (۲۰۲۲)، در مطالعه‌ای به بررسی خودکارآمدی به عنوان میانجی تأثیر سرمایه اجتماعی بر جهت‌گیری کارآفرینی پرداختند. نتایج نشان داد که سرمایه اجتماعی به طور مثبت با جهت‌گیری کارآفرینی مرتبط است و خودکارآمدی به عنوان واسطه این رابطه یافت شد. لی^۳ و همکاران (۲۰۲۱)، پژوهشی با هدف بررسی تأثیر سرمایه روان‌شناختی، سرمایه اجتماعی و سرمایه انسانی بر فرهنگ ارزشی کارکنان انجام داده‌اند. یافته‌ها نشان داد که سرمایه روان‌شناختی، سرمایه اجتماعی و سرمایه انسانی بر فرهنگ ارزشی کارکنان تاثیر معناداری دارند. حسین و عبدالله^۴ (۲۰۱۹)، در مطالعه‌ای به پیش‌بینی انگیزش شغلی بر اساس

1- Iqbal

2- Sulistyani

3- Li

4- Hussain and Abdullah

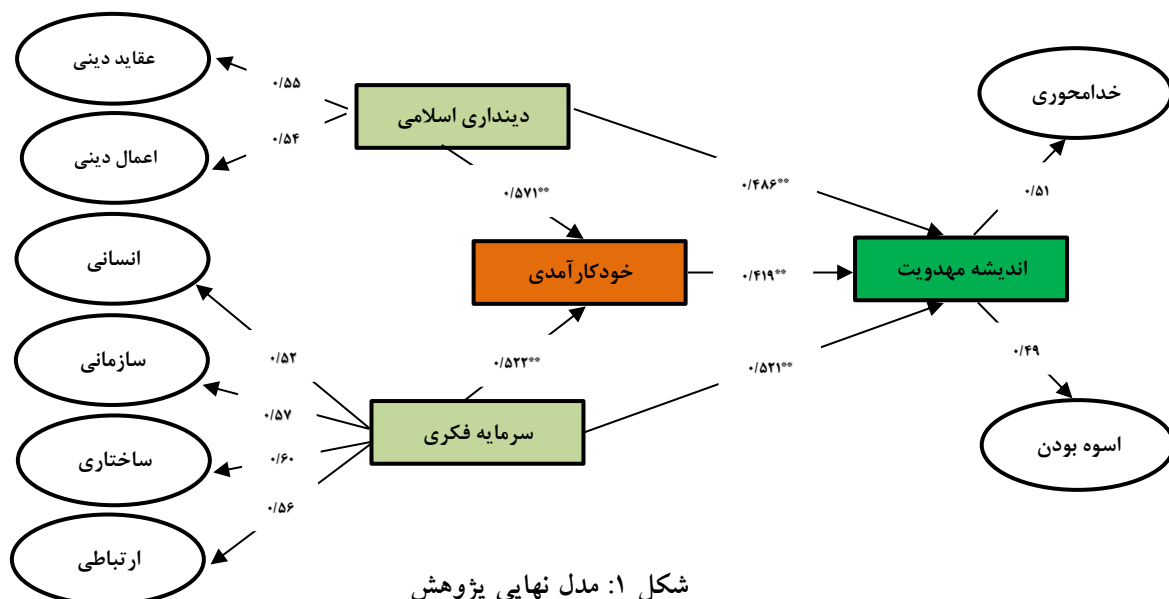
دینداری و جو اخلاقی سازمانی در ادارات بیروت پرداخته اند. نتایج نشان داد که اساس دینداری و جو اخلاقی سازمانی بر انگیزش شغلی تاثیر معناداری داشتند. پارک و شارما^۱ (۲۰۱۶)، در مطالعه ای به بررسی رابطه دینداری و سرمایه فکری با بررسی نقش خودکارآمدی پرداختند. نتایج نشان می دهد که دینداری و خودکارآمدی با سرمایه فکری رابطه معناداری داشتند. خودکارآمدی بر رابطه بین دینداری و سرمایه فکری نقش میانجی داشته است.

روش شناسی پژوهش

با توجه به موضوع تحقیق، این مطالعه از نظر هدف، یک تحقیق کاربردی است و تحقیق حاضر از نظر شیوه انجام کار از نوع تحقیقات توصیفی-همبستگی است. جامعه آماری در مطالعه حاضر، کلیه معلمان زن ابتدایی ناحیه چهار شیراز می باشد. بنابر اطلاعات موجود تعداد کل جامعه آماری در این پژوهش ۸۵۰ نفر می باشند. با توجه به جدول مورگان، ۲۵۶ نفر به عنوان نمونه در نظر گرفته شد. روش نمونه گیری در این مطالعه، تصادفی طبقه ای بود. روش گردآوری اطلاعات در این پژوهش، کتابخانه ای- میدانی است. کتابخانه ای به این علت که در کلیه بخش های نوشتاری در این پژوهش، از کتب، مجلات و منابع مختلف ادواری در کنار مجلات الکترونیک، اسناد مختلف، نشریه ها، پایگاه های اینترنتی و... بهره گرفته شده است. روش میدانی به جهت جمع آوری داده ها از طریق پرسشنامه می باشد. پرسشنامه استاندارد خودکارآمدی معلمان شوارتز^۲ (۲۰۰۸)، پرسشنامه استاندارد دینداری اسلامی صافدل (۱۳۹۳) و پرسشنامه سرمایه فکری توسط بونتیس و هولند (۲۰۰۲)، پرسشنامه مهدویت حسین زاده و همکاران (۱۳۸۸)، استفاده شد. روایی صوری پرسشنامه ها با توجه به نظرات متخصصین و صاحب نظران و تایید استاد راهنما مورد تایید قرار گرفت. در این پژوهش با استفاده از نرم افزار Spss و از طرق ضریب آلفای کرونباخ به بررسی پایایی ابزار پژوهش پرداخته شده است. مقدار آلفای محاسبه شده مربوط به هر متغیر به ترتیب ۰/۸۸، ۰/۹۳، ۰/۹۳ و ۰/۹۱ بدست آمد. جهت تجزیه و تحلیل اطلاعات آماری گردآوری شده از نرم افزارهای SPSS و Amos استفاده شد. دو دسته آزمون توصیفی (شامل فراوانی، درصد و انحراف معیار داده ها) و در بخش تحلیل داده های پژوهش به منظور تعیین نرمال و یا غیر نرمال بودن داده ها از آزمون کلموگروف-اسمیرنوف استفاده شده و به تناسب نتیجه این آزمون، از آزمون های استنباطی مانند تی گروه های مستقل و تحلیل مسیر (معادلات ساختاری) برای بررسی فرضیات استفاده شد.

1- Park & Sharma

2- Shouartz

یافته ها

فرضیه اصلی پژوهش: خودکارآمدی بر رابطه بین دینداری اسلامی و سرمایه فکری با ترویج اندیشه مهدویت معلمان ابتدایی ناحیه چهار شیراز، نقش واسطه ای دارد.

برای بررسی نقش میانجی خودکارآمدی در رابطه بین دینداری و سرمایه فکری با ترویج اندیشه مهدویت معلمان ابتدایی ناحیه چهار شیراز از تحلیل مسیر از طریق AMOS استفاده شد. نتایج مربوط به این تحلیل در زیر ارائه شده است. نتیجه مربوط به تحلیل مسیر به صورت شکل ۱، می باشد. شکل شماره ۱، مدل نهایی نقش میانجی خودکارآمدی در رابطه بین دینداری، سرمایه فکری و ترویج اندیشه مهدویت معلمان ابتدایی ناحیه چهار شیراز را نشان می دهد. در مدل سازی معادلات ساختاری قبل از اینکه مدل پذیرفته شود باید مشخص شود که آیا مدل مفهومی با داده های پژوهش برازش دارد یا خیر. متخصصان شاخص های را به منظور بررسی برازش مدل ارائه داده اند. چنانچه شاخص های مدل با آنچه متخصصان ارائه داده اند همسو باشد می توان گفت که مدل با داده ها برازش دارد. در جدول زیر شاخص های برازش داده ها با مدل مفهومی ارائه شده است.

جدول ۱: شاخص‌های برازش مدل

شاخص	علامت اختصاری	معادل فارسی	دامنه‌ی قابل قبول	مدل تدوین شده
تطبیقی	CFI	شاخص برازش تطبیقی	۰/۹۰-۱	۰/۹۶
	TLI	شاخص توکر- لویس	۰/۹۰-۱	۰/۹۸
مقتصد	PNFI	شاخص برازش هنجار شده‌ی مقتصد	۰/۵۰-۱	۰/۶۶۲
	PCFI	شاخص برازش تطبیقی مقتصد	۰/۵۰-۱	۰/۷۸۱
	RMSEA	ریشه‌ی میانگین مربعات خطای برآورد	۰-۰/۰۸	۰/۰۷۱
	GFI	شاخص نیکویی برازش	۰/۹۰-۱	۰/۹۸۷
مطلق	AGFI	شاخص نیکویی برازش اصلاح شده	۰/۹۰-۱	۰/۹۴۴
	CMIN/df	مقدار کای اسکوئر	وابسته به نمونه	۲/۵۸
	P	سطح معناداری	وابسته به نمونه	۰/۰۷۱

جدول شماره ۱، شاخص‌های برازش مدل مدل نقش میانجی خودکارآمدی در رابطه بین دینداری، سرمایه فکری و ترویج اندیشه مهدویت معلمان ابتدایی ناحیه چهار شیراز را نشان می‌دهد. بر این اساس اگر شاخص‌های تطبیقی CFI و TLI بزرگ‌تر از ۰/۹۰ و شاخص‌های مقتصد PNFI و PCFI بزرگ‌تر از ۰/۵۰ و RMSEA کوچک‌تر از ۰/۰۸ و همچنین شاخص‌های مطلق GFI و AGFI بزرگ‌تر از ۰/۹۰ باشند و CMIN/df کوچک‌تر از ۳ باشد، نشان‌دهنده برازش مناسب و مطلوب مدل است. همان‌گونه که مشاهده می‌شود، شاخص‌های به‌دست‌آمده برای مدل این پژوهش در دامنه قابل قبول می‌باشند و با توجه به این نتایج می‌توان گفت داده‌ها با مدل برازش دارند. در جدول ۴-۱۱، ضرایب بتای استاندارد مربوط به هر یک از مسیرها نشان داده شده است.

جدول ۲: ضرایب بتای مستقیم و غیرمستقیم

مسیرها	ضرایب استاندارد	خطای معیار	مقدار بحرانی	معناداری	اثر غیر مستقیم
دینداری به خودکارآمدی	۰/۵۷۱	۰/۱۰۷	۵/۲۹۱	۰/۰۰۱	-
سرمایه فکری به خودکارآمدی	۰/۵۲۲	۰/۰۹۵	۶/۳۸۱	۰/۰۰۱	-
دینداری به ترویج اندیشه مهدویت	۰/۴۸۶	۰/۱۰۱	۴/۸۲۵	۰/۰۰۲	۰/۲۳۹
سرمایه فکری به ترویج اندیشه مهدویت	۰/۵۲۱	۰/۱۱۲	۴/۴۶۷	۰/۰۰۱	۰/۲۵۶
خودکارآمدی به ترویج اندیشه مهدویت	۰/۴۱۹	۰/۰۷۵	۵/۵۲۳	۰/۰۰۱	-

جدول شماره ۲، ضرایب بتای استاندارد مدل نقش میانجی خودکارآمدی در رابطه بین دینداری، سرمایه فکری و ترویج اندیشه مهدویت معلمان ابتدایی ناحیه چهار شیراز را نشان می‌دهد. همان‌گونه که مشاهده می‌شود، مقدار ضریب بتای مسیر دینداری به خودکارآمدی ($\beta=0/571$)، مسیر سرمایه فکری به خودکارآمدی ($\beta=0/522$)، مسیر دینداری به ترویج اندیشه مهدویت ($\beta=0/486$)، مسیر سرمایه فکری به ترویج اندیشه مهدویت ($\beta=0/521$) و مسیر خودکارآمدی به ترویج اندیشه مهدویت ($\beta=0/419$) به دست آمده است که همه مسیرها از لحاظ آماری معنادار می‌باشند ($P<0/05$). هم‌چنین اثر غیرمستقیم دینداری با میانجی‌گری خودکارآمدی بر ترویج اندیشه مهدویت ($\beta=0/239$) و اثر غیرمستقیم سرمایه فکری با میانجی‌گری خودکارآمدی بر ترویج اندیشه مهدویت ($\beta=0/256$) به دست آمد.

فرضیه فرعی اول: دینداری اسلامی با خودکارآمدی معلمان ابتدایی ناحیه چهار شیراز رابطه معناداری دارد.

به منظور بررسی رابطه بین دینداری و خودکارآمدی معلمان ابتدایی ناحیه چهار شیراز از آزمون همبستگی پیرسون استفاده شد. نتایج مربوط به این تحلیل در جدول ۴-۱۲ ارائه شده است.

جدول ۳: ماتریس همبستگی بین دینداری و خودکارآمدی معلمان ابتدایی ناحیه چهار شیراز

متغیرها	دینداری	عقاید دینی	اعمال دینی	خودکارآمدی
دینداری	۱			
عقاید دینی	۰/۵۵۶**	۱		
اعمال دینی	۰/۴۷۰**	۰/۳۳۱**	۱	
خودکارآمدی	۰/۵۹۷**	۰/۴۶۴**	۰/۵۷۳**	۱
p<۰/۰۱ ** P<۰/۰۵ *				

جدول شماره ۳، ماتریس همبستگی متغیرهای دینداری و خودکارآمدی معلمان ابتدایی ناحیه چهار شیراز را نشان می‌دهد. همان‌گونه که مشاهده می‌شود، بین متغیر دینداری و خودکارآمدی رابطه مثبت وجود دارد که این رابطه با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون ۰/۵۹۷ بوده و از لحاظ آماری معنادار می‌باشد ($P<۰/۰۱$). همچنین بین عقاید دینی و خودکارآمدی ($r=۰/۴۶۴$) و اعمال دینی و خودکارآمدی ($r=۰/۵۷۳$) نیز رابطه مثبت و معناداری وجود دارد ($P<۰/۰۱$).

فرضیه فرعی دوم: دینداری اسلامی با ترویج اندیشه مهدویت معلمان ابتدایی ناحیه چهار شیراز رابطه معناداری دارد.

به منظور بررسی رابطه بین دینداری و ترویج اندیشه مهدویت معلمان ابتدایی ناحیه چهار شیراز از آزمون همبستگی پیرسون استفاده شد. نتایج مربوط به این تحلیل در جدول شماره ۴، ارائه شده است.

جدول ۴: ماتریس همبستگی بین دینداری و ترویج اندیشه مهدویت معلمان ابتدایی ناحیه چهار شیراز.

متغیرها	دینداری	عقاید دینی	اعمال دینی	ترویج اندیشه مهدویت
دینداری	۱			
عقاید دینی	۰/۵۵۶**	۱		
اعمال دینی	۰/۴۷۰**	۰/۳۳۱**	۱	
ترویج اندیشه مهدویت	۰/۴۹۲*	۰/۳۶۶**	۰/۵۵۳*	۱
p<۰/۰۱ ** P<۰/۰۵ *				

جدول شماره ۴، ماتریس همبستگی متغیرهای دینداری و ترویج اندیشه مهدویت معلمان ابتدایی ناحیه چهار شیراز را نشان می‌دهد. همان‌گونه که مشاهده می‌شود، بین متغیر دینداری و ترویج اندیشه مهدویت رابطه مثبت وجود دارد که این رابطه با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون $0/492$ بوده و از لحاظ آماری معنادار می‌باشد ($P < 0/05$). همچنین بین عقاید دینی و ترویج اندیشه مهدویت $(r = 0/366)$ و اعمال دینی و ترویج اندیشه مهدویت $(r = 0/553)$ رابطه مثبت و معناداری وجود دارد ($P < 0/05$).

فرضیه فرعی سوم: خودکارآمدی با ترویج اندیشه مهدویت معلمان ابتدایی ناحیه چهار شیراز رابطه معناداری دارد.

به منظور بررسی رابطه بین خودکارآمدی و ترویج اندیشه مهدویت معلمان ابتدایی ناحیه چهار شیراز از آزمون همبستگی پیرسون استفاده شد. نتایج مربوط به این تحلیل در جدول شماره ۵، ارائه شده است.

جدول ۵: ماتریس همبستگی بین خودکارآمدی و ترویج اندیشه مهدویت معلمان ابتدایی ناحیه چهار شیراز.

متغیرها	خودکارآمدی	ترویج اندیشه مهدویت
خودکارآمدی	۱	
ترویج اندیشه مهدویت	$0/448^{**}$	۱

**** $P < 0/05$ ***

$p < 0/01$

جدول شماره ۵، ماتریس همبستگی متغیرهای خودکارآمدی و ترویج اندیشه مهدویت معلمان ابتدایی ناحیه چهار شیراز را نشان می‌دهد. همان‌گونه که مشاهده می‌شود، بین متغیر خودکارآمدی و ترویج اندیشه مهدویت رابطه مثبت وجود دارد که این رابطه با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون $0/448$ بوده و از لحاظ آماری معنادار می‌باشد ($P < 0/01$).

فرضیه فرعی چهارم: سرمایه فکری با خودکارآمدی معلمان ابتدایی ناحیه چهار شیراز رابطه معناداری دارد.

به منظور بررسی رابطه بین سرمایه فکری و خودکارآمدی معلمان ابتدایی ناحیه چهار شیراز از آزمون همبستگی پیرسون استفاده شد. نتایج مربوط به این تحلیل در جدول شماره ۶، ارائه شده است.

جدول ۶: ماتریس همبستگی بین سرمایه فکری و خودکارآمدی معلمان ابتدایی ناحیه چهار شیراز.

متغیرها	سرمایه فکری	انسانی	سازمانی	ساختاری	ارتباطی	خودکارآمدی
سرمایه فکری	۱					
انسانی	۰/۷۵۱**	۱				
سازمانی	۰/۷۵۸**	۰/۷۹۵**	۱			
ساختاری	۰/۶۰۴**	۰/۴۴۴**	۰/۵۸۷**	۱		
ارتباطی	۰/۵۲۸**	۰/۳۶۳**	۰/۴۹۴**	۰/۶۲۴**	۱	
خودکارآمدی	۰/۶۸۶*	۰/۵۲۷**	۰/۴۸۷**	۰/۶۳۷**	۰/۴۲۰**	۱

$p < 0.01$ ** $P < 0.05$ *

جدول شماره ۶، ماتریس همبستگی متغیرهای سرمایه فکری و خودکارآمدی معلمان ابتدایی ناحیه چهار شیراز را نشان می‌دهد. همان‌گونه که مشاهده می‌شود، بین متغیر سرمایه فکری و خودکارآمدی رابطه مثبت وجود دارد که این رابطه با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون 0.686 بوده و از لحاظ آماری معنادار می‌باشد ($P < 0.05$). همچنین بین منابع انسانی و خودکارآمدی ($r = 0.527$)، منابع سازمانی و خودکارآمدی ($r = 0.487$)، منابع ساختاری و خودکارآمدی ($r = 0.637$) و منابع ارتباطی و خودکارآمدی ($r = 0.420$) نیز رابطه مثبت و معناداری وجود دارد ($P < 0.01$). فرضیه فرعی پنجم: سرمایه فکری با ترویج اندیشه مهدویت معلمان ابتدایی ناحیه چهار شیراز رابطه معناداری دارد.

به منظور بررسی رابطه بین سرمایه فکری و ترویج اندیشه مهدویت معلمان ابتدایی ناحیه چهار شیراز از آزمون همبستگی پیرسون استفاده شد.

جدول ۷: ماتریس همبستگی بین سرمایه فکری و ترویج اندیشه مهدویت معلمان ابتدایی ناحیه چهار شیراز.

متغیرها	سرمایه فکری	انسانی	سازمانی	ساختاری	ارتباطی	ترویج اندیشه
سرمایه فکری	۱					
انسانی	۰/۷۵۱**	۱				
سازمانی	۰/۷۵۸**	۰/۷۹۵**	۱			
ساختاری	۰/۶۰۴**	۰/۴۴۴**	۰/۵۸۷**	۱		
ارتباطی	۰/۵۲۸**	۰/۳۶۳**	۰/۴۹۴**	۰/۶۲۴**	۱	
ترویج اندیشه مهدویت	۰/۵۲۹**	۰/۵۹۵**	۰/۵۴۷*	۰/۵۶۲**	۰/۴۴۲*	۱

p<۰/۰۱ ** P<۰/۰۵ *

جدول شماره ۶، ماتریس همبستگی متغیرهای سرمایه فکری و ترویج اندیشه مهدویت معلمان ابتدایی ناحیه چهار شیراز را نشان می‌دهد. همان‌گونه که مشاهده می‌شود، بین متغیر سرمایه فکری و ترویج اندیشه مهدویت رابطه مثبت وجود دارد که این رابطه با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون ۰/۵۲۹ بوده و از لحاظ آماری معنادار می‌باشد ($P<۰/۰۱$). همچنین بین منابع انسانی و ترویج اندیشه مهدویت ($r=۰/۵۹۵$)، منابع سازمانی و ترویج اندیشه مهدویت ($r=۰/۵۴۷$)، منابع ساختاری و ترویج اندیشه مهدویت ($r=۰/۵۶۲$) و منابع ارتباطی و ترویج اندیشه مهدویت ($r=۰/۴۴۲$) نیز رابطه مثبت و معناداری وجود دارد ($P<۰/۰۵$).

نتیجه

نتایج فرضیه "دینداری اسلامی با خودکارآمدی معلمان ابتدایی ناحیه چهار شیراز رابطه معناداری دارد." نشان می‌دهد که دینداری اسلامی عاملی است درونی که سبب اهمیت یافتن معنویات و بعد روحانی برای فرد در امور شخصی، اجتماعی و شغلی می‌شود. دینداری در کار فرد با اعتقاد به اینکه، بایستی در جهان هستی برای هدف خاصی خلق شده باشد و بایستی در برابر وظایف محوله

به وی نهایت تلاش را داشته باشد تا حق الناس را به طور کامل رعایت نموده باشد، موجب می شود که در انجام وظایفش هیچ کوتاهی ننماید، زمانی که یک معلم از اعتقاد راسخ برخوردار باشد بهترین راه برای رسیدن به پاداش آخرت را کمک به خلق و انجام صحیح وظیفه و ایفا حق الناس می داند، لذا انگیزه وی برای انجام وظایفش افزایش می یابد. عمل به باورهای دینی ارزش هایی را در فرد زنده می کند که موجب می شود، اعمال و وظایف شغلی و دنیوی برای او معنی و مفهوم دیگری پیدا کند و به غیر از پاداش های دنیوی، پاداش های اخروی نیز برای وی اهمیت می یابد و بلکه در اولویت بالاتری قرار می گیرند. نتایج نشان داد که در جوامع مذهبی سطح عملکرد و تمایل افراد به انجام وظایف ارتباط مستقیمی با دینداری آنان و سطح تعالیم دینی آنها دارد، لذا زمانی می توانیم در جامعه مذهبی ایران از معلمان مذهبی انتظار افزایش خودکارآمدی، داشته باشیم که دینداری در آنان تقویت شود. نتایج این فرضیه با نتایج مطالعات انجام شده داخلی و خارجی از جمله شفیعی و همکاران (۱۴۰۰) همخوانی و مطابقت داشته و در یکرستا بوده اند.

نتایج فرضیه "دینداری اسلامی با ترویج اندیشه مهدویت معلمان ابتدایی ناحیه چهار شیراز رابطه معناداری دارد". نشان می دهد معلمان موثرترین رکن در فرآیند تعلیم و تربیت هستند و رفتار و شخصیت آن ها مهم ترین تاثیرات را بر دانش آموزان می گذارد. این معلم است که می تواند با آگاهی ظرفیت های دانش آموزان را شناسایی و متبلور سازد. از طرفی لازم است معلمان برای حضور مفید و موثر در کلاس درس از حد قابل قبولی از اعتقادات معنوی، خدامحوری، اسوه بودن، ارزشی و اخلاق مهدوی، برخوردار باشند به دلیل اینکه اگر معلمان فاقد این روحیه معنوی کافی باشند نمی توانند دشواری های کار را تحمل کرده و اثر بخشی لازم را نخواهند داشت. یکی از مولفه هایی که با ترویج اندیشه مهدویت رابطه مستقیم دارد دینداری اسلامی، است. پایبندی به مبانی دینی معلمان با افزایش روحیه مهدوی آن ها رابطه مستقیم دارد. نتایج این فرضیه با نتایج مطالعات انجام شده داخلی و خارجی از جمله فلاح پور (۱۴۰۳) همخوانی و مطابقت داشته و در یکرستا بوده اند.

نتایج فرضیه "سرمایه فکری با خودکارآمدی معلمان ابتدایی ناحیه چهار شیراز رابطه معناداری دارد". نشان می دهد که با افزایش سرمایه فکری در بین افراد می توان میزان خودکارآمدی آنها را افزایش داد؛ یعنی اگر افراد به هم اعتماد کنند و مطمئن باشند که توسط دیگران لطمه ای نمی خورند، منابع خود که شامل اطلاعات و امکانات و تسهیلات هستند را با دیگران شریک می شوند و باهم استفاده می نمایند. از طرفی، اگر افراد درون سازمان از چند فرد مجزا به یک کل تبدیل شوند و خود را یکی و از یک پیکر بدانند، می توانند هم افزایی داشته باشند و می توانند به صورت گروهی و تیمی فعالیت کنند و از این رو، میزان سازگاری آنها با شغل افزایش می یابد. همین طور می توان در

این بخش به این نکته توجه نمود که هر چه افراد مشارکت مثبت تر و سازنده تری داشته باشند و رفتارهای سیاسی منفی کمتری از خود در سازمان نشان دهند، افراد بیشتر از قبل با شغل خود احساس سازگاری می کنند، و سازمان بهتر و زودتر به اهداف از پیش تعیین شده خود نائل می گردد و می تواند بهره وری خود را افزایش دهد. نتایج این فرضیه با نتایج مطالعات انجام شده داخلی و خارجی از جمله ساکی و سعیدی (۱۳۹۹) همخوانی و مطابقت داشته و در یکرستا بوده اند.

نتایج فرضیه "سرمایه فکری با ترویج اندیشه مهدویت معلمان ابتدایی ناحیه چهار شیراز رابطه معناداری دارد". کارکنانی که از سرمایه فکری مطلوبی بهره می برند دارای ارتباطات شغلی قوی بوده و در تعامل با سایر همکاران به طور مطلوبی رفتار می نمایند و در اداره و سازمان خود نیز از این روابط اجتماعی مناسب بهره می جویند. در نتیجه این تعاملات و ارتباطات مناسب بین کارکنان با یکدیگر و همچنین با مدیران و سایر افراد که به نوعی در اداره با آنها در ارتباط می باشند باعث انتقال ارزش های معنوی و اخلاق و رفتارهای مطابق با فرهنگ بومی و اسلامی چون خدامحوری و اسوه بودن می شود. ترویج اندیشه فرهنگی موجبات همدلی و صمیمیت، تلاش مضاعف، و پایه گذاری بنیان زندگی فردی و جمعی بر اساس سبک زندگی انبیا و پیامبران الهی شده و در نتیجه می توانند شایستگی ها و صلاحیت های اخلاقی و ارزشی خود را افزایش بدهند. نتایج این فرضیه با نتایج مطالعات انجام شده داخلی و خارجی از جمله اقبال و همکاران (۲۰۲۳) همخوانی و مطابقت داشته و در یکرستا بوده اند.

نتایج فرضیه "نقش خودکارآمدی بر رابطه بین دینداری اسلامی و سرمایه فکری با ترویج اندیشه مهدویت معلمان ابتدایی ناحیه چهار شیراز، نقش واسطه ای دارد". نشان می دهد که دین به طور مدام جمع را می سازد و بازسازی می کند و زمینه را برای مشارکت های سازمانی که لازمه سرمایه فکری در مراکز تعلیم و تربیت است را فراهم می سازد. دینداری از طریق عقاید و اعمال دینی موجب می شود تا کارکنان درک بهتر و بیشتری از اهمیت کارشان، جهت گیری ارزشی و معنوی و هدفمند بودن کارشان کسب نمایند و لذا سطح معناداری شغلشان افزایش می یابد. مدیران و رهبران سازمان ها، با به وجود آوردن معنویت در محیط های کاری، این احساس را در میان کارکنان ایجاد می کنند که کارکنان خود را از سازمان و واحد کاری بدانند، در سازمان از همدیگر حمایت نموده و خود را با مأموریت ها و اهداف سازمان عجین نمایند. کارکنان در این حالت، کار خود را بامعنا، هدف دار و چالش برانگیز درمی یابند و یا به عبارتی دیگر انگیزه در آنان ایجاد می شود. دین اسلام بخش بزرگی از فرهنگ انسانی جامعه ما را تشکیل می دهد که می تواند با ایجاد باورها و ارزش های مشترک میان پیروان خود و فراخوانی آنها به انجام مناسک و اعمال مذهبی مشترک آنان را به دور یکدیگر جمع

کرده و از این طریق موجبات استحکام و دوام اجتماعی و ترویج فرهنگ مهدویت را فراهم کند. از سوی دیگر همین ویژگی بارز دین؛ یعنی متحد ساختن افراد با یکدیگر به هنگام ضرورت اجتماعی می تواند این افراد یکپارچه را به رویارویی با ظلم و استبداد فراخواند و بدین ترتیب به گلوگاه انقلابی تبدیل شود که هدفش مبارزه با ظلم و ستم بیدادگران است. از دیگر کارکردهای دین آن است که چتر حمایت معنوی خود را بر پیروانش می گستراند و موجبات آرامش روحی و امید به آینده را در آنان فراهم می آورد. دیگر آنکه از طریق دعوت به هنجارها و ارزش های مثبت تثبیت شده، اسباب شکل گیری تعاملات اجتماعی سالم مبتنی بر سجایای اخلاقی مثبت چون خدامحوری، اسوه بودن، صداقت، نوع دوستی، ایثار و اعتماد را فراهم می کند و بنابراین به مشارکت های گسترده افراد با یکدیگر دامن می زند و در نتیجه به ایجاد فضای مطلوب تر اجتماعی منجر می شود. دینداری و معنویات موجب کاهش تنش ایجاد شده و افزایش خودکنترلی و خودکارآمدی معلمان می شود. نتایج این فرضیه با نتایج مطالعات انجام شده داخلی و خارجی از جمله مرادی دهنوی و همکاران (۱۴۰۱) همخوانی و مطابقت داشته و در یکرستا بوده اند. نتایج این فرضیه نشان دهنده این موضوع می باشد که خودکارآمدی مانند پلی بین دینداری اسلامی، سرمایه فکری و ترویج اندیشه مهدویت عمل می کند و دستیابی به ترویج اندیشه مهدویت توسط معلمان را تسهیل می کنند. باور به اندیشه مهدوی، باعث می شود تا خدا محوری، اسوه بودن، آرمانگرایی، نشاط و پویایی، وظیفه شناسی و روح امید در افراد زنده شود و جامعه را در این زمینه ها به کوشش مضاعف وا دارد.

پیشنهادهای پژوهش

- با توجه به نقش خودکارآمدی در پیش بینی ترویج اندیشه مهدویت، بکارگیری مداخلات موثر به منظور بهبود ترویج اندیشه مهدویت و خودکارآمدی در معلمان بدین صورت که ضرورت دارد دوره هایی برای آنان برگزار شود که در بستر وظایف شغلی آنان باشد و همچنین به صورت دوره های منظم و در محدوده ی فعالیت آنها باشد.

- وزارت آموزش و پرورش و وزارت علوم با برگزاری همایش ها و سمینار های مختلف در زمینه دینداری، سرمایه فکری، خودکارآمدی و ترویج اندیشه مهدویت، معلمان و معلمان و دانش آموزان و دانشجویان را با این متغیرها به خوبی آشنا و با فلسفه این متغیرها و روابط و تاثیر آنها بر هم آشنایی بیشتری پیدا کنند.

- برگزاری و انجام مراسم مذهبی و اعیاد با مشارکت معلمان در سازمان برای بهبود سرمایه فکری هر چه بیشتر کارکنان برای آماده شدن برای پذیرش مسؤولیت های آتی از جمله مشارکت در گروه های داوطلبانه مورد نیاز در مواقع ضروری می تواند نقش سازنده ای ایفا نماید.

- حمایت از تشکیل تشکلهای مذهبی در سازمان و ترغیب معلمان برای عضویت، موجب بهبود اعتماد و انسجام کارکنان برای مشارکت‌های آتی در گروه‌های اجتماعی خواهد شد.
- به مدیران و کارکنان نیز پیشنهاد داده می‌شود که آموزش‌های اجتماعی بودن را در سازمان خود به کارمندان و سایر مدیران آموزش دهند و کلاس‌هایی برای این امر برگزار نمایند و کتاب‌ها و بروشورهایی را مورد استفاده قرار دهند تا در ارتباط با اجتماعی بودن، آموزش و یادآوری صورت پذیرد.

منابع

۱. ابراهیمی، فاطمه؛ رسولی، سیده عصمت؛ سلیمی، لادن (۱۳۹۶)، *بررسی رابطه خودکارآمدی و سرمایه فکری با اعتماد سازمانی معلمان مدارس متوسطه دوم دخترانه شهر ساری*، سومین همایش ملی مطالعات و تحقیقات نوین در حوزه علوم تربیتی و روانشناسی ایران.
۲. احمدی. غ؛ عنایتی. ت و تقوایی. م. (۱۳۹۹)، «تاثیر سرمایه‌های اجتماعی و فکری بر عملکرد آموزشی مربیان و آموزشگران مرکز تحقیقات و آموزشی کشاورزی مازندانی»، *فصلنامه علمی پژوهشی مدیریت آموزش کشاورزی*، شماره ۵۳.
۳. اعزازی، سید مسعود؛ ابراهیم پور، حبیب (۱۳۹۶)، «بررسی نقش دینداری در توسعه کارآمدی معلمان دبیرستان‌های اردبیل»، *روانشناسی مدرسه و آموزشگاه*، دوره ۶، شماره ۴ - شماره پیاپی ۲۴.
۴. افلاکی فرد، حسین؛ محبی نیا، مهدی (۱۴۰۲)، *بررسی ارتباط بین سواد رسانه‌ای و خودکارآمدی با انگیزش شغلی معلمان مقطع دوم متوسطه جهرم*، هفتمین کنفرانس بین‌المللی مطالعات جهانی در علوم تربیتی، روانشناسی و مشاوره.
۵. بیدختی، محمدرضا؛ ویس کرمی، حسن علی؛ دلدار، علی اکبر (۱۳۹۷)، «خودکارآمدی: چیستی و کاربرد در آماده‌سازی و توسعه‌ی حرفه‌ای معلم»، *نظریه و عمل در تربیت بدنی*، دوره ۴، شماره ۵ - شماره پیاپی ۵.
۶. حدادنیا، سیروس، ثابت اردکانی، عباس. (۱۴۰۳). «آزمون الگوی مفهومی ارتباط بین هویت معنوی و ترویج گفتمان مهدویت از طریق سرمایه فکری کارکنان نظامی»، *مدیریت سرمایه انسانی دفاعی*. ۴(۲)، ۱-۲۰.

۷. حسین زاده، اکرم؛ رضا همایی، محمداحسان تقی زاده، (۱۳۸۸)، «بررسی باور به مهدویت در میان جوانان تهرانی»، *فصلنامه علمی پژوهشی مشرق موعود*، ش ۱۲، قم، مؤسسه آینده روشن، ۱۳۸۸ش.
۸. راد.ع و عزیزی. س. (۱۳۹۹)، «تحلیل گفتمان مهدویت در احادیث حسن بن محبوب»، *فصلنامه علمی پژوهشی انتظار موعود*، سال بیستم، شماره.
۹. سبحانی، ج. (۱۳۹۵)، *همایش گفتمان مهدویت*، تبریز ۱۳
- <http://www.azaruniv.ac.ir/News/1438>
۱۰. شجایی، عادل؛ (۱۳۹۳)، «آینده پژوهی انگیزه شغلی معلمان با استفاده از روش تحلیل لایه ای علی»، *راهبردهای نوین تربیت معلمان*، سال پنجم، شماره ۱۰.
۱۱. شفیقی، فاطمه؛ کلانتری، مهدی؛ ذوالفقاری زعفرانی، رشید (۱۴۰۰)، «تاثیر اخلاق حرفه ای بر عملکرد و انگیزش شغلی معلمان با نقش میانجی دینداری در کار»، *تحقیقات مدیریت آموزشی*، دوره ۱۳، شماره ۴۹ - شماره پیاپی ۴۹.
۱۲. صافدل، علی؛ (۱۳۹۳)، *بررسی رابطه بین سرمایه اجتماعی و انگیزش شغلی در دبیران تربیت بدنی شهر کرج*، اولین همایش ملی دستاوردهای علوم ورزشی و سلامت دانشگاه علوم پزشکی آبادان.
۱۳. عظیمی، کاظم. (۱۳۸۹)، *درآمدی بر فرهنگ و عناصر آنف مجله دین و ارتباطات*، شماره ۳۷.
۱۴. فلاحت پور، زهرا (۱۴۰۱)، *بررسی رابطه خودکارآمدی و هوش فرهنگی با انگیزش شغلی در معلمان مدارس ابتدایی دخترانه شهرستان ساوجبلاغ*، پنجمین همایش بین المللی روانشناسی، علوم تربیتی و مطالعات اجتماعی.
۱۵. قدیمی یردوقدی، رضا؛ حافظیان، مریم (۱۳۹۹)، «روابط ساختاری هوش اجتماعی و خودتمایزسازی با واسطه گری دین داری معلمان»، *مسائل کاربردی تعلیم و تربیت اسلامی*، دوره ۵، شماره ۲.
۱۶. محمدآبادی. م؛ ممدآبادی. ا و کرد فیروجائی. ف. (۱۴۰۱). «شناسایی مولفه های سرمایه فکری مدرسان دانشگاه فرهنگیان خراسان شمالی: یک پژوهش کیفی»، *فصلنامه مدیریت دانشگاهی*، سال اول، شماره دوم، ۱۳۷-۱۶۶.

۱۷. مرادی دهنوی، جواد؛ رفیعی هنر، حمید؛ خوش گفتار مقدم، علی اکبر (۱۴۰۱)، «مدل یابی رابطه دینداری و آسایش روان‌شناختی با میانجیگری خودکارآمدی، حمایت اجتماعی ادراک شده و معنای زندگی»، *روان‌شناسی فرهنگی*، دوره ۶، شماره ۲.

۱۸. نظری حسین آباد، مریم و شاکری، زهرا، (۱۴۰۲)، *بررسی رابطه بین هویت سازمانی و انگیزش شغلی با نقش واسطه‌ای سرمایه اجتماعی و فرهنگ سازمانی کارکنان آموزش و پرورش شهر یاسوج*، پنجمین همایش ملی پژوهش‌های حرفه‌ای در روانشناسی و مشاوره با رویکرد ازنگاه معلم.

19. Beyker, A & Doilvion, V. (2020). ***Can Intellectual Capital Promote the Competitive Advantage?*** Service Innovation and Big Data Analytics Capabilities in a Moderated Mediation Model, International Journal of Innovation Management.
20. Chen, C. J., Liu, T. C., Chu, M. A., & Hsiao, Y. C. (2014). ***Intellectual capital and new product development***. Journal of Engineering and Technology Management”, 33, 154-173.
21. Coppe T, Thomas L, Pantić N, Froehlich DE, Sarazin M, Raemdonck I. ***The Use of Social Capital in Teacher Research: A Necessary Clarification***. Front Psychol. 2022 Jun 10;13:866571.
22. Eghbal, C. J., Liu, T. C., Chu, M. A., & Hsiao, Y. C. (2023). ***Intellectual capital and new product development***. Journal of Engineering and Technology Management, 33, 154-173.
23. Hasani Moghadam S, Yousefi Abdolmaleki E, Alijani F, Bagherian Afrakoti N, Ganji J. ***The Relationship between Social Capital and Self-Efficacy in Women with Gestational Diabetes Mellitus: A Cross Sectional Study***. Ethiop J Health Sci. 2020 Jul 1;30(4):541-548.
24. Hoseyn, R., & Abdoola, D. (2019). ***Intellectual capital within the project management***. Procedia Engineering, 153, 384-391.
- Łataś, R., & Walasek, D. (2016). Intellectual capital within the project management. Procedia Engineering, 153, 384-391.
25. Li, M. Flache, A., & Hofman, A., (2023). ***Social capital and social well-being among youth: Does self-efficacy moderate the relationship?***, Journal of Human Behavior in the Social Environment, DOI: [10.1080/10911359.2023.2199041](https://doi.org/10.1080/10911359.2023.2199041)
26. Park , J., Shouma, E., (2016). ***The impact of social capital on self-efficacy and study success among first-year university students***. Learning and Individual Differences, 52, 109–118. <https://doi.org/10.1016/j.lindif.2016.09.016>

27. Patthirasinsiri, N., & Wiboonrat, M. (2019), ***Measuring intellectual capital of science park performance for newly established science parks in Thailand. Kasetsart Journal of Social Sciences***, 40(1), 82-90.
28. Shouartz, N.; (2008), ***Employees' Perceptions on the Relationship of Intellectual Capital and Business Performance of ICT Companies***. Sustainability , 14, 275.
29. Sulistyani NW, Suhariadi F, Fajrianthi. ***Self-Efficacy as a Mediator of the Impact of Social Capital on Entrepreneurial Orientation: A Case of Dayak Ethnic Entrepreneurship***. Sustainability. 2022; 14(9):5620. <https://doi.org/10.3390/su14095620>
30. Xie Z, Wu R, Liu H, Liu J. ***How does teacher-perceived principal leadership affect teacher self-efficacy between different teaching experiences through collaboration in China? A multilevel structural equation model analysis based on threshold***. Front Psychol. 2022 Aug 25;13:933838.